

SLOVENSKO SLOVSTVO.

»Slovensko petje v preteklih dobah.«

(Drobtinice za zgodovino slovenskega petja.) Spisal, izdal in založil Fran Rakuša, nadučitelj. Natisnila »Narodna Tiskarna« v Ljubljani. 1890. M. 8°. Str. 171. Cena broširani knjigi 80 kr., eleg. vez. z zlatim obrezkom 1 gld. 50 kr. S pošto 5 kr. več. Dobiva se pri ljubljanskih knjigarjih in pri knjigovezu J. Bonaču. — Knjiga ima tri dele. Prvi del (brez posebnega naslova) razpravlja zgodovino petja pri Slovencih od početka pa do najnovejše dobe. (Str. 5—56). — Drugi del ima naslov: Životopisi umrlih slovenskih skladateljev. Podaje 14 življenjepisov raznega obsega, najdaljši je Riharjev. (Str. 57—133). Tretji del: Životopisi živečih še skladateljev slovenskih. Tukaj nahajamo 17 krajsih življenjepisov. (Str. 135—171) Sodba o tej knjigi se dá kratko izreči: Nabrana je v njej mnogo dragocenega blaga, katerega hode vesel vsak rodoljub, zlasti prijatelj glasbe. Kaj pa hoče doseči knjižica, naznanja gospod pisatelj sam: »V pričujočej knjižici jih (drobtinice) podajam ... častitim rodoljubom ... s prijetno nado, da jih bo kak rodoljub, ki stane v mestu ter ima bogato knjižnico na razpolago, uporabil ter nam pisal »zgodovino slovenskega petja«. (Predgovor.) Gledé na ta skromni namen ne smemo uredbe v knjigi preostro soditi. Gospod pisatelj kaže posebno ljubezen za svoj predmet, zato je opisovanje živahno, dasi je pač marsikaj povzeto bolj ali manj naravnost iz poslanih mu podatkov. Strog slovníčar — ljubeč čist jezik, skrben stilist in umen zgodovinar bi morebiti imel tu pa tam kaj pomislekov (oblika »maltratoval«, razlaganje, kako je katoliška cerkev ravnala s petjem, stran 12 nasl.), a v obče je hotel biti pisatelj natančen, nepristransk. Opomnimo še, da je knjiga okrašena z več slikami in ima lično zunanost.

»Spisi Krištofa Šmida.« IX. zvezek: Hmeljevo cvetje. — Marijina podoba. Poslovenil P. Florentin Hrovat. V Novem Mestu 1890. Tiskal in založil J. Krajec. 8°. Str. 102. Cena broširanemu zvezku 30 kr., karton. 40 kr. — Naša nežna mladina ima zopet mično knjigo v rokah, ki ji bode blažila srce. Gospod prelagatelj se je trudil, da je podal lahkoumeven, res slovenski prevod. Posebno mi je ugajalo, da je v prvi povesti namestu nekoliko hladnih nemških pesmij vpletel lepo slovensko Marijino pesem. Ali ne bi bolj kazalo z večino slovenskih pisateljev pustiti polglasni e in pisati skrb mesto skerb idr.? V obče pa ničesar ne želimo o tej zbirki Šmidovih spisov bolj, kakor da bi se jako razširila po naši domovini.

Opazka. Na poziv svoj na str. 156, kjer smo ocenjujoč gosp. A. »Balade in romance« pisali: »Pové naj gospod pesnik, kje je to dogodbo dobil, da prekličem besedo »obrekovanje«, dobili smo — sicer ne naravnost, kar bi bilo najlepše, vendar popolnoma pozivu primeren — odgovor v »Lj. Zv.« štev. 7, iz katerega je razvidno, da je bila naravnost v Zajčkem samostanu pred l. 1564 jako propadla in da se je dajalo mnogo pohujšanja, da je bilo tam mnogo zapravljenosti, vsakovrstnih nepravilnostij in nedostatkostij, bodisi v duhovnih, bodisi v svétlih zadevah, in da je bil vsled tega izročen samostan papeževemu nunciju Zahariji Delphinus-u, ki naj bi izvršil zakonito reformacijo. Zato priznavamo, da ima tam ocenjevana romanca zgodovinsko podlago in v tem oziru preklicujemo besedo »obrekovanje«. Omenjamo še odkrito izjavo nekega prijatelja, da se mu ne zdí ona pesem žalivna, ampak le osoljena s humorjem. Drugim se je zdelo drugače. Suum cuique!

HRVATSKO SLOVSTVO.

Knjige »Matice Hrvatske« za leto 1889.

(Dalje.)

Naznanjamo danes dve manjši knjigi.

4. »Podgorske pripovijetke. Pripovijeda Vjenceslav Novak. (Zab. knjiž. 120—121.) 8°. Str. 122. Cena 50 kr. — Podgorske pripovedke slikajo podgorske seljake v kamenitem Primorju. Berači so. Žive skromno in mirno. Drže se najraje doma; če jih pa revščina pritiska, gredó v tujino prosit ali pa služiti potrebnega živeža. A vsi niso reveži. Marsikateri Podgoričan prosi le bolj iz navade, kakor zaradi revščine.

Podgorski berači so sicer blage duše, ali tudi oni imajo slabe strani. Revščina mnogokrat popači človeka.

Podgoričan ljubi svoje skale; rad je doma berač — raje, kakor pa na tujem veljak. Berač Vicko si misli o svojem sinu: »Neka je na svom! ne radja se sreča samo ispod gospodske halje.« Ginljiv prizor se vrši v Lukini koči: Otac Luka i majka Marija imata sina. Stara sta, pa sin mora v vojake. Kako si starčka glavo belita, da bi ga odkupila! Skrbna, ljubeča mati bi kar vse dala od hiše, da si sina reši: »Pripravila sem za kapetana lonac masla, a doktoru bi mogao dati debelo jare. Nu Luka?« Luka nič ne odgovori, misleč si, kaj ti veš, ki ne poznaš sveta. — »Jesu li gospoda ženjena? Ako imaju familju, dala bih ti, da im poneseš sira, jaja, i dvije kokoši. Što veliš, Luka?« Baba Daša razumije se u svakoga bijesa ... Vračarica je to i ljekarica« itd.